

A XIX. század második felének magyar szépprózája

Szerző dezs

Irodalom tétel

A
XIX. század második
felének magyar szépprózája

- A
regény műfaji sajátosságai :
Két
alapvető regénytípus : - Kalandregény

- Fejlődésregény (pl.: Candide)

A
XIX. században megváltozik a regény
műfaji
sajátossága.
Regény
(jellemzés) : - Van cselekménye, ami
általában több szálon fut.

- Van főhőse, aki köré az
események
csoportosulnak.

- Van társadalomképe és
világképe.

XIX.
századi regény - Két
stílusirányzat : -
Romantika

- Realizmus

A
kor nagy regényírói : Jókai
Mór, Kemény
Zsigmond, Jósika Miklós,

Mikszáth
Kálmán, Eötvös József

1.
kérdés

Romantikus
látásmód
Jókai műveiben - egy szabadon választott...

-
Jókai Mór (1823-1904)

Komáromban született.

Részt
vesz az 1848-as márciusi eseményekben
és a szabadságharcban.

Ismert
alakja a forradalomnak.
Felesége
a kor egyik legnagyobb színésznője (Laborfalvi
Róza).

A XIX.
század második felében alkotja
regényeinek a legnagyobb részét.

(130
regényt írt Jókai.)

„A
század krónikása.”

A magyar
történelem legfontosabb eseményeit ő
örökítette meg.

- pl.: A
kőszívű ember fiai

A
polgárosodó Magyarország
bemutatása.

- pl.:
Az arany ember, Fekete gyémántok

Jókai
kalandregényeket is írt.

A regény
társadalmi szerepe megváltozik a
század második felében.

-
Olvasmányos, érdekes legyen.

Romantikus látásmód : -
Különleges, rendkívüli kalandok,
helyszínek.

- Mindegyik figurája egy kicsit sematikus.

- Önfeláldozás.

- A hős jelleme általában nem
változik.

- Meglepő, váratlan fordulatok.

- Nagy és tiszta érzelmek.
A XIX.
század jellemző értékei : -
Hazaszeretet.

- Önfeláldozás.

Realizmus (Utolsó nagy korszaka
Jókainak.)

-

Megjelennek Jókai műveiben a realista vonások, de
soha nem válik teljesen

realista íróvá.

- pl.:

Az arany ember

- Társadalmi háttér :
Hogyan lehet meggazdagodni ?

- A polgárság
problémái.

Műelemzés : - A mű
történeti ideje.

- Társadalmi környezet.

- A regény főszereplői.

- Rövid cselekmény.

- Jellemábrázolás.

- A mű üzenete és stílusa.

2.
kérdés

A
novella műfaji
sajátosságai, szerkesztése,
témaválasztása Mikszáth...

-

Mikszáth Kálmán (1847-1910)

Később

találja meg a saját írói
stílusát (10 évig
próbálkozik).

Két

novelláskötet : - Tót atyafiak

- A jó palócok

Mikszáth
képes megújítani a novellairódművet.

Novelláinak a jellemzése :

-

Nagyon erős bennük a saját
élményanyag (főleg a gyermekkor).

-

A novellái rövidek,
cselekményük egyszálú, nem
szerteágazó.

-

Kevés a szereplőjük.

-

Szükszavú a leírás.

-

Inkább apró megfigyelésekből
és tényekből áll össze.

-

Sok bennük a sejtelmzés.

-

Nagyon sok a tragikus novellája, amely leginkább
a népballadákat idézi fel.

-

A társadalmi háttér
valóságos.

-

A szereplők jelleme reális és pontos.

-

Megjelennek bennük a társadalmi
problémák.

-

Akadnak bennük romantikus elemek, de egyre inkább
közelednek a realizmushoz.

Mikszáth
először kezdi használni a magyar
tájszólást az irodalomban.

Téma : A
paraszti világ.

Novellák

: - Szegény Gélyi János lovai

Tragikus novella.

(Balladai jellegű.)

- Lapalja híres dudás